

Asia: VN/16561/2024

Toimenpiteitä lapsitoiveiden tukemiseksi ja syntyvyyden kohentamiseksi - työryhmän muistio

Palautteen antajan palaute

2.1 Vahvistetaan väestöpolitiikan ja syntyvyyden koordinaatiota sekä tietopohjaa

-

2.2 Kuullaan nuorten näkemyksiä ja vahvistetaan yhteiskunnallista ymmärrystä syntyvyyskehityksestä ja lapsitoiveiden tukemisesta

-

3.1 Lisätään nuorten ja nuorten aikuisten hedelmällisyystietoisuutta

-

3.2 Vahvistetaan hedelmällisyysneuvontaa ja -palveluita

-

3.3 Hedelmöityshoidot

-

4.1 Tuetaan nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveyttä

-

4.2 Tarjotaan suosituksia nuorten aikuisten ruutuajan määrään ja laatuun

-

4.3 Tarjotaan tukea nuorten aikuisten parisuhteisiin

-

5.1 Nostetaan koulutustasoa ja helpotetaan opiskelun ja vanhemmuuden yhteensovittamista

-

5.2 Vahvistetaan työllisyyttä sekä tasa-arvoa ja perheystävällisyyttä työelämässä

-

6.1 Vahvistetaan odottavien vanhempien, synnyttäneiden ja vauvaperheiden tukea

-

6.2 Kehitetään vanhemmuuden ja arjessa jaksamisen tuen palveluita

-

7.1 Huolehditaan lapsiperheiden etuuksien riittävästä tasosta ja selvitetään taloudellisia kannustimia lapsensaannin aikaistamiseksi

-

7.2 Seurataan ja kehitetään perhevapaiden ja lastenhoidon tukien järjestelmää

-

8 Muut huomiot ja mahdolliset ehdotukset lapsitoiveiden tukemiseksi ja syntyvyyden kohentamiseksi

Suomalaisten syntyvyyden kohentamiseksi tulisi yhteiskunnassa keskittyä perhemyönteisyyden vankistamiseen sekä mielikuva- että rakennetasolla. Syntyvyys kohenisi olennaisesti, jos ensisynnyttäjien keski-ikää saataisi selvästi nykyistä alemmaksi, eli vastaamaan hedelmällisyyden biologista huippua (n. 24-vuoden ikä). Tämä edellyttää, että mahdollisimman monet nuoret aikuiset kokevat perheen perustamisen mielekkääksi ja mahdolliseksi elämänvaiheestaan ja myös urakehityksen keskeneräisyydestä huolimatta.

Perhemyönteisyys mielikuvatasolla tarkoittaa, että perheen perustamisesta, omista lapsista ja lapsiperhearjesta nostetaan esille niihin liittyviä positiivisia asioita. Voittopuolisesti. Vaikka media valitettavan usein keskittyy ongelmaperustaiseen uutointiin, olisi valtiovallan, opetus- ja kasvatustoimen ja sosiaalitoimen määrätietoisesti tärkeä nostaa esille viestinnässään myönteisiä näkökulmia lapsiperhe-elämästä. Samalla on olennaista lisätä tietoisuutta niistä biologisista perusteista, joiden mukaisesti sekä hedelmällisyys että myös pienlapsivanhemmuuden voimavarat ovat yleisellä tasolla huipussaan alle 30-vuoden iässä. Merkittävää on myös viestiä sisarusten hyvinvointimerkityksistä toisilleen. Nuoret aikuiset ovat vaikutuksille alttiita, ja ongelmakeskeisyys sekä tasa-arvopoliittinen vastakkainasettelu ovat omiaan kasvattamaan epäluottamusta sekä parisuhteeseen että omaan vanhemmuuteen. Syntyvyyttä kohentavaa perhemyönteisyyttä mielikuvatasolla voidaan lisätä pitkäjänteisellä, valtavirtaisella, vaikuttavalla, ja ennen kaikkea uskottavalla, olemassa olevaan hyvään perustuvalla positiivisella viestinnällä.

Suomi on tukenut lapsiperheitä rakenteellisesti historian saatossa monin merkittävin tavoin. Tätä on syytä vaalia ja mahdollisuuksien mukaan syventää. Rakenteellinen perhemyönteisyys kohentaa syntyvyyttä, kun yhteiskunta tukee perheen perustamista niin, että se on ajallisesti ja taloudellisesti mahdollista jo opiskeluvaiheessa tai työuran alussa. Esimerkiksi valmistumismääräaika tulee voida

myöhäistää sekä äidin että isän osalta, mikäli perheeseen on syntymässä lapsi opiskeluvaiheessa. Riittävä valinnanvapaus perhevapaiden kohdentamisessa vanhempien välillä mahdollistaa kunkin perheen oman tilanteen mahdollisimman hyvän huomioimisen. Lapsilisät, kotihoidon tuet ja perheen ja työn yhteensovittamista edistävät rakenteet ovat kaikki omiaan kohentamaan syntyvyyttä.

Naisten ja miesten yhteistä vanhemmuutta yhdenvertaisesti tukeva perhemyönteisyys on avain haluttavuuden ja luottamuksen lisääntymiseen lasten hankkimisen lisäämiseksi.

Timperi Tomi
Miesjärjestöjen keskusliitto MJKL ry